

روزشمار جنگ یکشنبه

۲ شهریور ۱۳۶۵

۱۸ ذیحجه ۱۴۰۶

۲۴ اوت ۱۹۸۶

۶۳۴

در ادامهٔ فعالیت‌های مقدماتی برای عملیات در جزیره مجنون، در جلسهٔ امروز قرارگاه نصرت ضمن بررسی مشکلات گروه توپخانه ۶۱ محرم و چگونگی همکاری با توپخانه ارتش، مانور لشکر ۷ ولی عصر (عج) مورد بحث قرار گرفت. در این باره برادر "کلولی" یکی از مسئولان این لشکر گزارشی از کارهای انجام شده یگان خود را بیان کرد و در آن به مشکلات پشتیبانی و تدارکاتی اشاره نمود و گفت: «تا وقتی که ما از فاو آزاد نشویم، نمی‌توانیم قولی برای کارهای مهندسی عقبه جهت جاگیری در منطقه بدهیم مگر این که فقط جای پای گرفته شود.» وی ضمن تأکید بر کمبود نیروی غواص، به مسئله حفاظت اطلاعات پرداخت و هشدار داد: گاهی اطلاعات به سبب دوستی افراد با یکدیگر، محافظت نمی‌شود و در خود قرارگاه هم، حفاظت اطلاعات جدی گرفته نمی‌شود؛ جلسات آن قدر باز است که تردد زیادی در آن انجام می‌شود و افراد بیش از مسئولیتشان اطلاعات کسب می‌کنند.^(۱)

۶۳۵

امروز دشمن با چندین هواپیمای جنگنده به مواضع خودی در مناطق عملیاتی جنوب حمله کرد. در این باره قرارگاه عملیاتی جنوب گزارش داد که دشمن در ساعت ۹:۳۰ امروز با پنج تیم پروازی شامل بیش از ۱۶ فروند جنگنده و در ساعت ۱۷:۴۰ با شش تیم پروازی شامل بیش از ۲۰ فروند جنگنده، مناطق عملیاتی فاو و آبادان را بمباران کرد.^(۲) در این میان، پل مورد استفاده قرارگاه نوح (پل شهید سلیمی) روی اروندرود نیز هدف قرار گرفت و دو قطعه از بارج‌ها و چهار قطعه از بالک‌های آن تخریب شد که پس از چند ساعت عملیات بازسازی، پل آماده رفت و آمد مجدد شد.^(۳)

* بارج سطحه‌ای است شناور روی آب که از آن برای جابه‌جا کردن بار بین ساحل و کشتی، هنگامی که پهلوگیری کشتی میسر نباشد، استفاده می‌کنند و با یدک‌کش جابه‌جا می‌شود. مسئولین مهندسی جنگ با اتصال این "سطحه‌ها" به روی اروند، پل متحرک و شناور ساخته بودند.

امروز همچنین هواپیماهای رژیم عراق با تجاوز به حریم هوایی جزیره خارک، دیوار صوتی را برفراز این جزیره شکستند.^(۴)

۶۳۶

به گزارش ستاد مشترک ارتش، شناورهای نیروی دریایی ارتش جمهوری اسلامی ایران امروز نیز پنج فروند کشتی خارجی را در محدوده شناسایی خود، مورد بازرسی قرار دادند و پس از اطمینان از نداشتن محموله برای عراق، به آنها اجازه پیمودن ادامه مسیر دادند.^(۵)

۶۳۷

امروز تعدادی از نیروهای خودی، در محور مریوان - سنندج به کمین عناصر گروهک کومه‌له برخوردند که در نتیجه، هفت تن مجروح و پنج تن اسیر شدند.^(۶) گروهک یادشده، در یک حرکت تبلیغی در یکی از برنامه‌های رادیویی خود، با اعلام اسامی پنج تن از پاسدارانی که در این عملیات به اسارت آنان در آمده‌اند، از اهالی سنندج، مریوان و روستاهای تابعه خواست چنانچه شکایتی از نام‌بردگان دارند، در اسرع وقت این سازمان را مطلع سازند.^(۷)

۶۳۸

در ادامه کمک‌های مردمی به جبهه‌ها، دومین کاروان هدایا و کمک‌های مردمی شهر ری اعم از کمک‌های اتحادیه‌ها و تعاونی‌های صنفی، همچنین کمک‌های اهالی باقرآباد، کهریزک و دیگر روستاهای این شهرستان و نیز شهرک قیامدشت، تحت عنوان "کاروان ولایت" به ارزش ۱۵۰ میلیون ریال با یک‌صد دستگاه تریلی و کامیون به جبهه‌های نبرد ارسال شد.^(۸)

۶۳۹

امام خمینی در دیدار با مسئولان کشوری و لشکری در روز عیدغدیر خم، به‌شدت سازش‌طلبان در جنگ را مورد انتقاد قرار دادند و خواستار تجهیز همه امکانات به‌منظور ادامه جنگ تا پیروزی شدند. ایشان درس‌خان خود فرمودند: «ما الان مبتلای به جنگیم؛ یک دسته‌ای در همین قضیه هم دارند اشکال‌تراشی می‌کنند. نه یک اشخاصی باشند که حالا تأثیری داشته باشند، اما هستند، هستند اشخاصی که می‌گویند بیا بیا صلح بکنیم، بیا بیا یک سازی بکنیم. ما از تاریخ باید این امور را یاد بگیریم. به حضرت امیر تحمیل کردند، مقدسین تحمیل کردند، آنهايي که جبهه‌شان داغ داشت و اضر مردمند بر مسلمین، آنها تحمیل کردند به حضرت امیر حکمیت را و تحمیل کردند آن که حُکَم باید بشود را. بعد که حضرت امیر با فشار اینها نتوانست، می‌خواستند بکشندش، اگر نکنند. برای این که آنها چیز کرده بودند که چه باید چه بشود، حُکَم قرار بدهید، ما/ قرآن است، قرآن است این. این ابتلا را حضرت امیر داشت، الان نظیر او را ما داریم. این که می‌گویند، این ور و آن ور می‌افتند که بگذارید یک حکمیتی پیدا بشود، بیا بیا حُکَم، حُکَم پیدا بشود که کارها را انجام بدهد، تشخیص بدهد که کی چی است. دنیا نمی‌داند که کی متجاوز است؟! ما از آن قضیه باید

عبرت بگیریم و زیربار حکمیت، ما در این هفت سالی که بوده است فهمیدیم که این حکم‌ها کی‌ها هستند و اینهایی که می‌خواهند صلح ایجاد کنند، کی‌ها هستند. ... آن صلح تحمیلی‌ای که در عصر امام‌حسن واقع شد، آن حکمیت تحمیلی که در زمان امیرالمؤمنین واقع شد و هر دوی به دست اشخاص حیل‌گر درست شد، این ما را هدایت می‌کند به این که نه زیر بار صلح تحمیلی برویم و نه زیربار حکمیت تحمیلی. ما باید خودمان به حسب رأی خودمان، به حسب رأی ملتمان، آن طوری که الان همه ملت دارند می‌گویند، ما باید این جنگ را ادامه بدهیم تا وقتی که ان‌شاءالله پیروزی حاصل بشود و نزدیک است ان‌شاءالله، منتها اگر بخواهد ملت ما نزدیک‌تر بشود این پیروزی، زیاد نزدیک بشود - که به صلاح ماست و به صلاح ملت عراق است و به صلاح منطقه است - باید مجهز بشود، باید در این برهه زمان باید به تمام معنا مجهز بشود برای جبهه‌ها.»

امام خمینی در ادامه سخنان خود، خواستار بسیج همه امکانات برای جبهه‌ها شدند و افزودند: «اگر یک ابزاری در یک جایی زیادی است و تشخیص دادند فرمانداران، استانداران و ائمه جمعه، تشخیص دادند که این در این جا دیگر اضافه است، زیادی است، لازم نیست این جا، این لازم است که برای جبهه برود. اگر بخواهید که کشورتان آباد بشود، کشورتان اسلامی بشود و [این کار] زود بشود، طولانی نشود، باید مجهز بشوید و با همه قوا مجهز بشوید تا این که کلک این مرد را بکنید. در آن اوایل گفته شد به این که سیلی خواهد خورد صدام، صدام سیلی را خورده، الان گیج است، الان نمی‌داند چه می‌کند، واقعاً نمی‌داند الان چه می‌کند، از یک طرف اُشتَلَم می‌کند، از یک طرف التماس می‌کند، از یک طرف گدایی می‌کند. این الان در حال گیجی است و من خوف این را دارم که اگر این دیوانه بشود - بیش‌تر از این که الان هست - اگر به واسطه شکست دیوانه بشود، به کشور عراق یک طور صدماتی وارد کند، بگوید حالا که من غرق شدم، بگذار همه غرق بشوند. یک همچو موجودی است این. من خوف این را دارم که به عتبات عالیات هم این تجاوز کند و خداوند ان‌شاءالله مهلتش ندهد. باید کاری کرد که یک سیلی دیگری بخورد و برود سراغ کارش؛ یا خودکشی کند، یا فرار کند از این جا به یک جای دیگری و برود دنبال کارهایی که هست.»

امام خمینی سپس با اشاره به کتاب‌هایی که وهابیان سعودی با هدف کارشکنی در پیروزی جمهوری اسلامی در جنگ، منتشر کرده‌اند، گفتند: «از انحرافات زیادی که دست‌های قوی دشمن‌های اسلام دست در آن داشتند، همین اختلافاتی است که بین طوایف مختلف هست؛ اختلاف سنی و شیعه. البته سنی و شیعه در بسیاری از عقاید مختلفند، باید هم باشند، من نمی‌گویم باید ... باشند ولی خب هستند دیگر، آزادند، اما این اسباب این بشود که ما کارشکنی کنیم که مبدا یک وقتی یک کشوری مسلط بشود و امریکا را بیرون کند، کارشکنی کنیم که مبدا یک وقتی بتوانیم یک نفری که دارد اسلام را به هم می‌زند، یک کشوری را از بین می‌برد، ما بخواهیم او را از بین ببریم، کارشکنی کنیم.»

امام خمینی در سخنان امروز خود اطاعت از هر قلدری (همچون رضاشاه و آتاتورک) را خلاف عقل و شرع دانستند و علمای اهل سنت را که در توجیه چنین امری می‌گویند "اطاعت از اولوالامر(!) است"، تقبیح کردند و آن را از جمله انحرافات ایجاد شده در میان مسلمانان به سبب دور نگه داشتن علمای صالح از سیاست، دانستند.^(۹)

دیدار مسئولان و مردم با امام خمینی

۶۴۰

دومین سمینار سراسری "لبیک یا امام" ستادهای پشتیبانی جنگ استان‌های سراسر کشور امروز با سخنان آقای هاشمی‌رفسنجانی نماینده امام در شورای عالی دفاع گشایش یافت. در این سمینار دو روزه که با حضور جمعی از وزیران، اعضای شورای عالی جنگ ستاد مرکزی و ستادهای پشتیبانی جنگ استان‌ها، امامان جمعه، استانداران سراسر کشور، فرماندهان سپاه و ارتش و مسئولان جهادسازندگی برگزار شده است، مقامات عالی سیاسی نظامی سخنرانی خواهند کرد. در نشست امروز، آقای هاشمی عالی‌ترین مقام فرماندهی جنگ پس از امام، در سخنانی ضمن تأکید بر این که ما باید در جنگ محکم بایستیم، ضرورت حضور و حمایت یکپارچه مسئولان و مدیران از جنگ را در مقطع کنونی یادآور شد. وی از امامان جمعه و استانداران خواست امکانات مردمی و دولتی موجود در استان را به نحو مطلوب در خدمت

سمینار سراسری "لبیک یا امام" ستادهای پشتیبانی جنگ استان‌های کشور

جنگ قرار دهند.

آقای هاشمی همچنین از مسئولان خواست شرایط جبهه را به گونه‌ای آماده کنند که امواج حرکت نیروها به جبهه ادامه یابد. وی سپس افزود: «ما باید به دشمن فرصت برنامه‌ریزی ندهیم و وقتی تهاجم همه‌جانبه‌ای را شروع کردیم، تداوم عمل باید محفوظ بماند تا دشمن فرصت برای برنامه‌ریزی‌های شیطنت‌آمیز و تجهیز و ترمیم خود نداشته باشد.»

وی در ادامه سخنان خود ضمن اشاره به باز شدن قبرستان "بقیع" به دستور مقامات عربستان برای زیارت حجاج، گفت: «اگر عربستان از اوایل حج، قبرستان بقیع را باز می‌کرد، می‌توانست کمک زیادی به دوستی دو کشور کند.» وی با بیان این مطلب که زائران دست‌گیر شده ایرانی هنوز آزاد نشده‌اند، افزود: «ما می‌خواهیم که عربستان زوار ما را آزاد کند و با مذاکرات دوطرفه قضیه را حل نموده و اگر کسی مقصر است، تنبیه شود. عربستان زوار ما را پس از دست‌گیری متهم کردند که چیزی در ساک‌هایشان داشتند. بدون این که ما را در جریان بگذارند! ما آن‌جا سفارت‌خانه داریم و نماینده امام هم آن‌جا بود. عربستان هم باید آنها را در جریان می‌گذاشت. این قضیه از جهات زیادی برای ما ابهام دارد. آنها عده‌ای از زوار ما را که اساساً با چنین اتهامی سخت ندارند، بازداشت کردند. اصولاً ما شک داریم که چیزی در ساک‌های آنها بوده است. ما احتمال می‌دهیم اگر در ساک آنها چیزی بوده، توطئه‌ای بوده که

توسط منافقین و عوامل امریکا و اسرائیل انجام شده‌است. عربستان این زوار را برای زیارت به مکه برده‌است، اگر آنها خراب‌کار بودند، چطور با وجود ازدحام جمعیت، آنها را به زیارت برده‌است!

در ادامه همین نشست، برادر محسن رضایی فرمانده کل سپاه پاسداران انقلاب اسلامی نیز سخنرانی کرد. وی گفت: «تجربه ثابت کرده‌است که با گذشت بیش از شش سال از آغاز جنگ تحمیلی، دنیا دست از صدام بر نمی‌دارد و تا وقتی که خنجر انقلاب را بر گلولی خود احساس نکند، دست به هیچ اقدام شتاب‌زده‌ای علیه ما نخواهد زد. و شواهد نشان می‌دهد که صدام احساس می‌کند هنوز فرصت دارد.» وی ضرورت استمرار و تداوم حملات علیه رژیم بعثی را یادآور شد و از مسئولان ارگان‌ها و نهادها خواست با نیروهای نظامی، برای رسیدن به هدف نهایی در جنگ و نابود کردن مرکز توطئه، همکاری جدی داشته باشند.^(۱۰)

سخنرانی برادر محسن رضایی در سمینار "لیک یا امام"

۶۴۱

صدام حسین در گفت‌وگویی با روزنامه دولتی "الشوره" چاپ بغداد، اعلام کرد که به حمایت کامل ملت عراق از سیاستش که برپایه هماهنگی همیشگی استوار

است، اطمینان و اعتقاد کامل دارد. وی گفت: «این تبعیت و وفاداری، با شدت زیاد در فداکاری‌های ملت عراق در جنگ تحمیلی مشهود است.» صدام افزود: «وقتی که ملت عراق اظهار رضایت می‌کند، اهمیتی ندارد که دنیا راضی نباشد. برای من حکومت کردن یعنی خود را فدا کردن و در برابر ملت احساس مسئولیت داشتن. با توجه به این اصول، من تمام زندگی‌ام را فدای ملت کرده‌ام و بزرگ‌ترین خوش‌بختی من هنگامی است که احساس می‌کنم این ملت به من اعتقاد دارد و این چیزی است که نمی‌توان با هیچ معیار دیگری برابر دانست.»^(۱۱)

"صدام حسین" امروز با یاسر عرفات رئیس کمیته اجرایی ساف دیدار و گفت‌وگو کرد. در این ملاقات اوضاع جهان عرب و تحولات جنگ ایران و عراق مورد بررسی قرار گرفت. روزنامه کیهان با اعلام این خبر، یادآوری کرد که "یاسر عرفات" روزشنبه وارد بغداد شده و با

"طارق عزیز" نیز دیدار کرده است و درباره روابط دوجانبه ساف و عراق و همچنین موضوعات مورد مذاکره در کنفرانس آتی غیرمتعهدها - که در اواخر ماه جاری در حراره پایتخت زیمبابوه برگزار خواهد شد - به گفت و گو پرداخته است.^(۱۲)

۶۴۲

در گزارشی تحقیقی که یک گروه دولتی در آلمان غربی (اداره اطلاعات تجارت خارجی آلمان) آن را تهیه کرده است، اقتصاد ایران شدیداً در حال رکود و رو به آشفستگی توصیف شده است. اداره اطلاعات تجارت خارجی آلمان در گزارش نیم سال اول ۱۹۸۶ (زمستان ۱۳۶۴ و بهار ۱۳۶۵)، دلایل رکود اقتصادی ایران را جنگ عراق، کاهش شدید بهای نفت و کاهش نسبی ارزش دلار دانسته است. این گزارش ضمن بیان این که مشکلات فزاینده مالی سبب شده حجم واردات به شدت کاهش یابد و اجرای طرح های جدید به حال تعلیق درآید، خاطرنشان کرده است که تولید ناخالص ملی ایران در شش ماه اول سال ۱۹۸۶ کاهش یافته است و پیش بینی کرده که در سال ۱۹۸۶ میزان رشد در ایران براساس شاخص قیمت های واقعی، به صفر خواهد رسید که این رقم در آینده به بیش از این میزان کاهش خواهد یافت.

این گزارش به نقل از گزارش مؤسسات عالی بین المللی، افزوده است: «طی سال ۱۹۸۶-۱۹۸۵ (سال ۱۳۶۴) بودجه ایران حدود ۴/۴ میلیارد دلار کسری نشان می دهد و به دلیل کاهش توان وارداتی ایران، میزان صادرات آلمان غربی به ایران احتمالاً به نصف میزان سال گذشته که به طور تخمین براساس قیمت های جاری ۲/۳۵ میلیارد دلار بوده، خواهد رسید. ژاپن نیز پس از آلمان غربی - که از صادرکنندگان بزرگ کالا به ایران محسوب می شود - با همین مشکل مواجه است و از میزان صادراتش به ایران کاسته خواهد شد.» اداره اطلاعات تجارت خارجی آلمان غربی در خاتمه گزارش خود آورده است که ادامه جنگ خلیج (فارس) و پایین آمدن بهای نفت، سبب ادامه رکود اقتصادی در ایران خواهد شد.^(۱۳)

۶۴۳

به گزارش خبرگزاری جمهوری اسلامی، وزیر امور خارجه (آقای ولایتی) که صبح امروز برای شرکت در پنجمین اجلاس سه جانبه وزیران خارجه ایران، لیبی، سوریه، وارد دمشق شده است، در فرودگاه مورد استقبال "فاروق الشرع" وزیر خارجه سوریه قرار گرفت. ولایتی قبل از ترک تهران گفته بود: «جلسات اجلاس سه جانبه وزرای خارجه ایران، سوریه و لیبی از دو سال قبل شروع شده و مرتباً در پایتخت سه کشور تشکیل شده است که آخرین آن اوایل سال جاری در تهران بود.»^(۱۴)

۶۴۴

رئیس مجلس شورای اسلامی در یک مصاحبه اختصاصی با روزنامه مصری "الشعب" به پرسش‌هایی درباره نحوه فعالیت احزاب سیاسی در کشور، ترکیب نیروها در مجلس شورای اسلامی، امکان برقراری رابطه بین ایران و آمریکا، رابطه سوریه و عراق، شایعه درخواست ایران از یاسر عرفات برای میانجی‌گری بین ایران و عراق و اختلاف نظر بین مسئولان جمهوری اسلامی، پاسخ گفت.

آقای هاشمی‌رفسنجانی در این مصاحبه در پاسخ به سؤالی درباره آینده روابط ایران با فرانسه و آمریکا گفت: «ما هرگز لحظه‌ای در فکر قطع روابط با غرب نبودیم و فقط می‌خواهیم مستقل باشیم؛ مثلاً وقتی سعی می‌کنیم با برخی کشورهای قدرت‌مند نظیر فرانسه مناسباتی برقرار نماییم، می‌بینیم که این کشور بیش از دیگر کشورها عراق را به سلاح‌های مدرن مجهز می‌کند، قطعاً احساس می‌کنیم برقراری روابط عادی با فرانسه نیاز به زمان بیش‌تری دارد. با این همه، روابط ما با فرانسه در حال حاضر به تدریج رو به بهبود است. اما در مورد روابط با آمریکا اگر این کشور از ما عذرخواهی کند و قول عدم توطئه‌چینی علیه ما را بدهد و همپیمانان خود را از مساعدت به عراق باز دارد، می‌تواند با ما روابط متقابلی داشته‌باشد، ولی من برقراری چنین روابطی را در آینده نزدیک بعید می‌دانم.» وی در مورد تلاش‌های در حال انجام شدن برای بهبود روابط بین عراق و سوریه گفت: «مشکلات و مسائل ریشه‌داری بین عراق و سوریه وجود دارد و من تصور نمی‌کنم با وجود این مشکلات و اختلافات، روابط بین دو کشور طبیعی شود.» آقای هاشمی هرگونه دعوت از عرفات برای میانجی‌گری را رد کرد و گفت: «مهم‌ترین خواسته‌های ملت ایران، عدم مذاکره بود و یکی از مهم‌ترین شرایط ما برای پایان جنگ، محکوم نمودن متجاوز است.»

آقای هاشمی در ادامه مصاحبه، در خصوص وضعیت داخلی و جناح‌های مختلف ضمن تأکید بر آزادی مخالفان در بیان نظرهای خود، گفت: «اکنون در مجلس ایران، تنها اعضای حزب جمهوری اسلامی به ریاست حجت‌الاسلام خامنه‌ای حضور دارند و احزاب دیگر، حضور ندارند.» وی افزود: «فعالیت سیاسی حزبی در ایران ریشه‌دار نیست ولی فعالیت‌های ایدئولوژیکی گسترده‌ای انجام می‌گیرد.» وی در ادامه سخنانش گفت: «اکنون در داخل حزب جمهوری اسلامی نیز دو جناح قدرتمند وجود دارد که جناح اول خواهان حاکمیت مطلق دولت بر تمامی فعالیت‌های کشور می‌باشد و جناح دوم خواهان مشارکت طبقه‌ای خاصی در تمام مسائل سیاسی، اقتصادی و اجتماعی است و این دو جناح در واقع نمایندگان دو حزب بدون تشکیلات می‌باشند و امام همواره توصیه می‌کند که اختلاف نظرهای دو جناح فقط در جنبه اقتصادی باشد... در مجموع فعالیت هر دو جناح به نفع جمهوری اسلامی است.»^(۱۵)

منابع و مأخذ روزشمار ۱۳۶۵/۶/۲

- ۱- سند شماره ۱۲۵۱ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: دفترچه ثبت جنگ راوی قرارگاه نصر در عملیات جزیره جنوبی مجنون، راوی: عبدالله درویشی، ۱۳۶۵/۵/۱۸ تا ۱۳۶۵/۶/۱۶، صص ۸۳ و ۸۶ و ۸۶/۱.
- ۲- سند شماره ۱۵۲۹۲ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: "گزارش نوبه‌ای و اطلاعاتی شماره ۱۴۹۶"، قرارگاه عملیاتی جنوب ارتش، ۱۳۶۵/۶/۴ تا ۱۳۶۵/۶/۱۲، صص ۵ و ۶.
- ۳- سند شماره ۱۵۳۶۸ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: پیام فرمانده لشکر ۴ صاحب‌الزمان، ۱۳۶۵/۶/۸.
- ۴- خبرگزاری جمهوری اسلامی، "گزارش‌های ویژه"، نشریه شماره ۱۵۹، ۱۳۶۵/۶/۴، ص ۲.
- ۵- روزنامه کیهان، ۱۳۶۵/۶/۴، ص ۳، به نقل از اطلاعیه ارتش جمهوری اسلامی ایران.
- ۶- سند شماره ۲۲۶۱۱۷ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: منابع سیاسی داخلی سپاه، ۱۳۶۵/۶/۱۹، ص ۱۴.
- ۷- خبرگزاری جمهوری اسلامی، "گزارش‌های ویژه" نشریه شماره ۱۶۱، ۱۳۶۵/۶/۶، ص ۱۸.
- ۸- روزنامه جمهوری اسلامی، ۱۳۶۵/۶/۳، ص ۱۷.
- ۹- سازمان مدارک فرهنگی انقلاب اسلامی، صحیفه نور، جلد ۲۰ (تهران: انتشارات وزارت ارشاد اسلامی، ۱۳۶۹)، صص ۳۱ تا ۳۳.
- ۱۰- روزنامه جمهوری اسلامی، ۱۳۶۵/۶/۴، ص ۱۲، خبرگزاری جمهوری اسلامی؛ و- روزنامه کیهان، ۱۳۶۵/۶/۳، ص ۲؛ و- روزنامه اطلاعات، ۱۳۶۵/۶/۳، ص ۱۴.
- ۱۱- خبرگزاری جمهوری اسلامی، "گزارش‌های ویژه"، نشریه شماره ۱۵۸، ۱۳۶۵/۶/۳، ص ۱۷، روزنامه "الثوره" چاپ بغداد.
- ۱۲- روزنامه کیهان، ۱۳۶۵/۶/۳، ص ۲۰.
- ۱۳- مأخذ شماره ۱۱، صص ۱۳ و ۱۴، کلن، خبرگزاری آلمان غربی، ۱۳۶۵/۶/۲.
- ۱۴- روزنامه اطلاعات، ۱۳۶۵/۶/۳، خبرگزاری جمهوری اسلامی.
- ۱۵- روزنامه رسالت، ۱۳۶۵/۶/۴، ص ۸، به نقل از نشریه "بررسی مطبوعات جهان"؛ و- روزنامه کیهان، ۱۳۶۵/۶/۳، صص ۱ و ۲.